Nr. 74 Sibiiu, Marți, 13/25 Iuliu 1899. Anul XLVII.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 45.
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de dóuě ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — **și timbru de 30 cr.** pentru fie-care publicare.

Cercularlul

I. P. S. Sale Domnului Archiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, cătră credincioșii diececei Aradului, pentru așeḑarea în scaunul archieresc a noului Episcop P. S. S. Părintele Iosif Goldiș.

Nr. 125 Metr. 1899.

IOAN

din îndurarea lui Dumneḑeu archiepiscop al bisericei ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordinului „Coróna de fer clasa II.“ și proprietariu „Crucei cei mari a ordinului Francisc Iosif“.

Onorabilelor corporațiuni, autorități și foruri bisericesci, Iubitului cler și popor al eparchiei Aradului: dar și pace dela Dumneḑeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

După-ce prin strămutarea Nóstră din scaunul episcopesc al Aradului, la cel archiepiscopesc metropolitan din Sibiiu, eparchia scutită de Dumneḑeu a Aradului deveni lipsită de archipăstorul seu, sinodul aceleiași aparchii, convocat după normele Statutului organic al provinciei nóstre metropolitane, la Arad pe 2/14 Maiu a. c., a efectuit sub conducerea Nóstră personală alegerea de episcop al eparchiei Vóstre, alegênd de episcop al aceleiași eparchii pe preacuviosul archimandrit și vicariu al Nostru *Iosif Goldiș*; iar sfințitul sinod archieresc al provinciei nóstre metropolitane întrunit la 18/30 Maiu a. c., censurând canonicește acéstă alegere, a aflat că alesul archimandrit este cualificat pentru promovare la demnitatea de episcop al eparchiei Aradului; mai departe Maiestatea Sa cesară și apostolico-regéscă, gloriosul Impěrat și al nostru Rege *Francisc Iosif I.* cu preaînalta resoluțiune din 22 Iuniu nou a. c. s'a îndurat prea grațios a întări alegerea numitului archimandrit de episcop al eparchiei Aradului, și după tóte acestea, Noi cu conlucrarea Preasfințitului Domn Episcop al eparchiei Caransebeșului *Nicolae Popea*, pe numitul archimandrit Iosif Goldiș, sub sfânta liturgie celebrată astăḑi în biserica Nóstră catedrală din Sibiiu, l'am chirotonit de episcop cu jurisdicțiune canonică pentru eparchia Aradului, dându-i despre acéstă chirotonire Gramata Nóstră metropolitană.

Aducênd mulțumită lui Dumneḑeu pentru tóte acestea, prin cercularul Nostru present, venim a anunța tuturor onorabilelor corporațiuni, autorități și foruri bisericești, și peste tot iubitului cler și popor din eparchia Aradului, îndeplinirea scaunului episcopesc al acestei eparchii prin alegerea, întărirea și chirotonirea preacuviosului archimandrit *Iosif Goldiș* de episcop al Vostru diecesan, fiind Noi convinși, că veți primi cu bucurie și mulțumire pe noul Vostru episcop, care în puterea darului archieresc și conform promisiunilor sale solemne, are sě păstoréscă eparchia de Dumneḑeu păzită a Aradului, după instituțiunile canonice și statutare ale bisericei nóstre, lucrând mijlocit și nemijlocit pentru religiositatea și luminarea preoțimei și a poporului din eparchia sa.

Vě anunțăm încă și aceea: că avênd Noi în vedere normele din §. 105 al Statutului org. am rugat pe Preasfințitul Domn Episcop al eparchiei Caransebeșului Nicolae Popea, ca în calitate de mandator al Nostru sě binevoiéscă a duce în deplinire întroducerea preasfințitului domn nou episcop Iosif Goldiș în scaunul seu episcopesc, iar terminul pentru acésta întroducere l'am pus prin conțelegere reciprocă pe 20 Iulie a. c. st. v., dorind Noi, ca la solemnitatea acésta de întroducere sě participe clerul și poporul eparchial în numěr cât mai mare, pentru a-și manifesta în persónă iubirea și alipirea, reverința și supunerea, fața cu noul sěu archipăstor.

In fine îndrumăm pe onorabila preoțime și pe toți credincioșii sfintei nóstre biserici din tóte părțile eparchiei Aradului, ca în sfintele rugăciuni sě pomenéscă de acum înainte pe noul lor episcop diecesan, pe preasfințitul archiereu Iosif, și în tóte trebile care aparțin jurisdicțiunei episcopesci, când se cere vre-un sfat, îndreptare, judecată sau deslegare, cătră același legiuit episcop al lor sě se întórcă,— împărtășindu-Vě Noi pe lângă acestea și binecuvêntarea Nóstră archieréscă.

Dat în reședința Nóstră archiepiscopéscă-metropolitană din Sibiiu, la 4/17 Iuliu 1899.

Ioan Mețianu, m. p.
archiepiscop și metropolit.

Brașovul.

(*ℬ*) Festivitățile, împreunate cu sfințirea bisericei nóuě din Brașov-Cetate, au ridicat la suprafața interesului general pe credincioșii nostri din cea mai fruntașă parochie a întregei provincii metropolitane.

Fost-au, ce-i drept, Brașovenii totdéuna între fruntași, între cei dintâi, de câte-ori a fost vorba de chestiuni, fie naționale, fie culturale, fie de alt interes comun.

In iubirea de neam și biserică n'au lăsat sě-i întrécă nimenea; ba în timpuri, când alții abia visau despre valórea, ce-o au instituțiunile culturale pentru progresul unui neam, ei în conțelegere și în deplină armonie au jertfit pentru întemeierea instituțiunilor, cari astăḑi formézǎ fala și mândria bisericei nóstre ortodoxe române.

Simburele și sěmênța de muștariu, aruncată de inițiatori înțelepți, a căḑut pe pămêntul rodnic al bunei înțelegeri și al armoniei frățești, și din începutul modest, din școlele susținute odinióră de câțiva particulari, s'au desvoltat instituțiunile grandióse de aḑi, cari prin succesele și resultatele lor morale și culturale, stîrnesc invidia străinilor, satisfac celor mai stricte așteptări ale superiorităților și țin pas, ba întrec chiar pe cele mai bine situate și mai mult sprijinite instituțiuni analóge din patrie.

Forța și valórea lor culturală pentru un întreg colț de țară au recunoscut'o nu numai superioritatea bisericéscă, ci și înaltul guvern al țěrei, ai cărui cei mai isteți și specialiști comisari s'au esprimat totdeauna cu recunoscință și cu cuvinte de laudă față cu cele esperiate la visitarea acestor institute.

Nóua biserică ridicată într'un timp relativ scurt, este un nou moment de validitare a elementului român din Brașov, și o nóuă dovadă despre zelul, cu care cu stăruință de fer au sciut aduce la realisare un firm propus al lor.

Prin scóterea lor din comunitatea româno-grecéscă și din posesiunea averii însemnate, adunate din dănii românesci, loviți fiind în ambițiunea lor de români și ortodocși, n'au desperat, nici nu s'au căit ca niște neputincioși, ci întăriți în acțiunile lor prin justeța și sfințenia scopului urmărit, au adunat nóue mijlóce pentru a-și ridica nou altar, în jurul căruia sě se concentreze și sě aducă jertfe duhovnicesci Dumneḑeului care ne susține, și rugăciuni de a fi luați sub părintescul seu scut și feriți de desmembrarea urmărită de dușmani.

Propusul firm trup s'a făcut. Armonia clopotelor din turnul bisericei nóue vestesce tuturor, că noul altar este ridicat și predat sfintei și românescei sale destinațiuni, și încă dela loc ales, neobicinuit pentru noi pană acum, din piața cea mai de frunte a cetății Brașovului.

Frumósele și impunětórele acțiuni, făcute cu forțe comune din incidentul sfințirii nóuei biserici, au stors admirațiunea tuturor, mai ales a străinilor, iar pe noi fiii bisericei ortodocse ne au umplut de mândrie, că ne este dat a avea astfel de parochii, unde credincioșii nostri sě scie și sě pótă întimpina cu atâta iubire si pompă pe archiereul, ajuns în fruntea bisericei nóstre naționale din patrie.

Cu tóte acestea sunetele clopetelor contopite sus, în *vezduh*, într'o armonie plăcută nu simbolisau armonia și bunaînvoire între ómeni jos, *pe pămêntul* Brașovului; căci ochiul mai adânc pătrunḑetor observa în splendórea acestor festivități, și o *pată*, care le detrăgea din frumseță, iar limba simțea în dulcéța bunelor primiri și îmbrațișări, și amestecul unui picur de amărélă.

Acéstă amărélă o forma *recéla* și *disarmonia* dintre fruntașii nostri din Scheiu și din Brașov-cetate, care începe a prinde rădăcini și a se estinde preste întrégă societatea. Acéstă impregiurare este cualificată a te îndispune cu atât mai mult, cu cât nu este vorba numai de împreună-viețuirea și bună-înțelegerea între frați, între fiii aceleiași cetăți și aceleiași biserici, ci *cu cât urmările rele a neînțelegerilor împedecă bunul mers al afacerilor nóstre comune bisericești-școlare.*

Prin concordie s'au realisat lucruri frumóse, iar prin discordie tóte pot degenera mai iute de cum s'ar crede.

S'au făcut atâta vorbă și atâta svon jurnalistic în jurul chestiunii eforiei nóstre și a gimnasiului din Brașov, încât nu mai e de lipsă a indica esența reului și a neînțelegerilor, mai mai ales, că îngerența prea mare a ḑiarelor încompetente în regularea afacerilor interne bisericești și școlare o ținem de prisos, ba chiar dăunăciósă resolvirii favorabile a încurcăturilor. Destul sě fie ḑis atâta, că delegațiunile școlare nu au putut sě se înțělégă în causa alegerii eforiei școlare, încât conducerea afacerilor a trebuit sě fie încredințată unui provisorat.

Odată fiind neînțelegerile pornite, sě produce o neîncredere reciprocă, din care cu fecunditate sě nasc rele după rele, încât adeseori nici nu sě póte prevedea sferșitul lor tragic.

Se impune deci tuturor datorința a judeca, *ce e drept și ce e-bine* și — sufocându-și susceptibilitățile și preocupațiunile, degenerate în personalități — a contribui la reîntórcerea afacerilor în cursul lor normal și neîmpedecat.

Vechile representanțe ale bisericilor din Scheiu și din Cetate au încheiat legămêntul dela 1851, îndatorindu-se *„a purta sarcina ținerii scólelor cu puterile și sfaturile totdeauna împreunate și nici odată desbinate, cum și fără a fi ertată măcar umbra de întâietate sau prerogativă a uneia asupra alteia, ci... împreunate într'un scop și la un loc servind bisericilor ortodocse și națiunei“...*

Un duh de mare dragoste către cultura neamului românesc și ortodoxismul lui transpiră din întreg legămêntul, care ridică pe autorii și subscriitorii lui între cei mai aleși fruntași ai bisericei nóstre.

A duce acum spiritul neînțelegerilor din societate, particularitățile și personalitățile daunăciόse și a le planta pe terenul frumos al institutelor nóstre culturale, însemnézǎ a nu fi pătruns de duchul desinteresat și curat al vrednicilor înaintași, ci a contribui la împedecarea, ba chiar periclitarea progresului nostru cultural, atât de mult dorit din partea tuturor.

Urmașii acelor înaintași de pie memorie se cértă acum pe tema, care a contribuit mai mult și care mai puțin la întemeierea școlelor, sau cine a născut fětul acuma mărișor al institutelor nóstre din Brașov? Dar pentru-ce certe zadarnice pe teme, cari aparțin trecutului, istoriei? Nu póte fi acum vorba de meritele părinților și străbunilor nostri, ci sě căutăm *noi înșine* a ne face vrednici de trecutul și de mărețele lor fapte, punênd uměr la uměr și contribuind la scóterea școlelor din strîmtórea și lipsa, în care au ajuns, căci legămêntul citat dela 1851 dă ambelor representanțe drepturi egale; dar din acele isvorěsc în mod natural și datorințe egale, și viceversa; și acésta cu atât mai vârtos, căci s'au îndatorat *„înaintea ceriului și a ómenilor, că vor păzi și apăra tóte punctele și condițiunile acestui legămênt din cuvênt în cuvênt, cu sânțenie și tărie nestrămutată!!...“*

Sânțenia causei și însěmnătatea instituțiunilor culturale reclamă, ca toți sě-și calce pe inimă și sě încheie pacea de toți dorită în interesul general.

Causa neînţelegerilor din Braşov ne reamintesce cearta celor dóuĕ femei din sta evanghelie a testamentului vechiu, cari s'au duşmănit împreună până atunci, când au întrevenit judecata inţeléptă a Regelui *Solomon*, ca se se sfăşie copilul de cérta în dóuĕ şi atunci se va afla, care-i mama lui cea neadevĕrată?

Intocmai şi Braşovenii. Toţi doresc a fi părinţii, dispunĕtorii frumosului fĕt al şcólelor de acolo; toţi accentuéză, că le zace la inima interesul acelor institute şi sunt adênc pĕtrunşi de dragostea pentru desvoltarea, înaintarea şi înflorirea lor;.... dar cu tóte aceste lipsesc încă semnele vedite pentru o apropiere reciprocă şi o împăcare sinceră.

A trebuit se întrevină autoritatea supremă bisericéscă: consistoriul metropolitan. Acesta în înţelepciunea sa solomonica va da ocasiune delegaţiunilor din Braşov, ca se dovedéscă, care-i mama cea adeverată a scólelor, care le iubesce cu părintescă iubire?

Cei ce vor pregăti terenul de pace şi cei ce vor ceda interesului comun, uitând duşmăniile dintre fraţi: atât de urîte şi gubitóre aceia vor fi binevoitorii şcólelor.

Ambele delegaţuni vor avea ocasiune a se întruni sub conducerea unui bărbat desbrăcat de ori-ce interese particulare şi plin de cea mai nemărginită iubire pentru tot ce-i ortodocs şi românesc, spre a se constitui eforia şi face paşii de lipsă pentru compunerea proiectului unui Regulament intern.

Şi am dori, ca duhul păcii şi al buneînţelegeri se se cobóre asupra tuturor, ca fiecare în special sĕ subordoneze nedumeririle personale interesului comun şi astfel toţi sĕ dovedéscă împreună, că sunt petrunşi de aceaşi dragoste părintéscă faţă de fĕtul, care din iubire şi armonică împreună lucrare s'au născut şi au crescut până acum.

Punem şi din parte-ne *pacea* la inima tuturor, ca ferit se fie fătul de sfăşiere, şi astfel sĕ se bucure nu numai părinţii, ci toţi fiii bisericei nóstre de desvoltarea şi înaintarea lui.

Dee Dumneḑeu, ca aşa se fie!

Esamenele
în şcólele nóstre poporale.

(Urmare şi fine.)

Ce face acum învĕţătorul?

Asupra celor rĕmaşi aplică *cea mai riguróşă dresură spirituală.* Se pregăteşte din resputeri pentru arangiarea unui esamen în lumină bengalică. Asta e, nici mai mult, nici mai puţin, o crimă pedagogică. Băieţii sunt flexibili, memoriséză iute şi învĕţătoriul în scurt timp e gata de paradă.

Soseşte terminul esamenului dimpreună cu dl protopresbiter. Părinţii elevilor asudă în largul câmpului, căci cele mai multe esamene se ţin în ḑi de lucru, fiind că din 7 ḑile, numai una e Duminecă, sau eventual dóuĕ, când obvine şi vre-o sĕrbătóre. Publicul se adună în şcólă sau în biserică. Se întêmplă, ca afară de comisar sĕ fie presenţi preotul şi vre-o câţi-va moşnegi gârboviţi, ce-şi spriginesc barba pe cóte. Comisariul nu-'şi uită a face înainte atent pe dl învĕţător, ca *„puţin* şi *pe scurt"*, sĕ isprăvim mai de grabă, căci tot aḑi mai am sĕ me due în comuna B. eventual şi în comuna C..." Esamenul se începe, comisariul de om bun ce este, nu se amestecă în nimic, învĕţătoriul provócă, băeţii recitéză mehanic, totul decurge electric fără vre-o observare potrivită, fără vre-o esaminare mai aprofundată. In câteva óre esamenul s'a încheiat. Dl comisar clasifică esamenul, îmbucă ceva, î-şi încaséză diurnul şi plécă mai departe.

Dela regula acésta aprópe generală, escepţie fac încâtva comunele situate la pólele munţilor nostri de sud, aşa ḑisa mărginime, unde traiul poporului se deosebeşte esenţial de al ţeranului de pe câmpie.

Un numĕr însĕmnat dintre şcólele nóstre confesionale sunt ameninţate în independenţa, ba chiar în esistenţa lor; iar noi voind a face diagnosa rĕului, ce ia dimensiuni tot mai mari, ne oprim vecinic la *„ignoranţa fatală"*, ce poporul nostru o manifestă faţă de cel mai scump avut al sĕu, faţă de şcóla confesională. „Poporul nostru se arată lipsit de ori-ce interes, se pare că a perit din neamul acesta ori-ce simţ de jertfă pentru cea mai nobilă a sa instituţiune". Intreb acum, póte-sĕ însufleţi cineva pentru o instituţiune, pentru care lui i-se cer tot numai date şi dela care el în schimb nu primeşte nici barem bucuria unor momente? In mare parte poporul nostru nu e pătruns de însemnătatea şcólei; el priveşte în şcólă o instituţiune, ca ori şi care alta de ordin inferior, pe care se vede silit a o susţinea din sudórea feţei sale.

Iată pentru ce cred eu, că bine ar fi, dacă esamenele s'ar face astfel, ca ele sĕ formeze adevĕrate sĕrbători, vesele şi de folos pentru popor! Valórea unui esamen arangiat după metodul dresurei, din punct de vedere pedagogic e sub zero, iar folosul lui real, atât pentru elevi, cât şi pentru poporul in absenţa căruia se face, zero la potenţă!

In practica esamenelor de aḑi, eu vĕd o *anomalie*, ce impetuos resultă din împrejurările date de referinţele de traiu ale poporului nostru. Traiul poporului, condiţionat de stările lui topografice, noi schimba nu-l putem. Vorba e, că n'am putea afla vre-un *remediu*, prin care am putea delătura anomalia mai sus pomenită? „Sĕ silim băieţii la cercetarea regulată prin pedepsirea fără cruţare a celor absenţi", — îmi-va rĕspunde unul, — cum se ḑice — dela masa verde. Cine a trăit însĕ şi trăeşte în mijlocul poporului, ştie, cu câte neplăceri e împreunată o astfel de procedură, pentru-că cei datori a veni în ajutorul preotului şi învĕţătorului — înţeleg oficiile politice — făuresc din cóla de absenţii armă, a cărei ascuţiş o îndréptă direct în contra forurilor superióre, iar indirect în contra intereselor şcólei. Poporul se înverşunéză şi mai tare, anomalia se perpetuă cu mai multă renitenţă. Se căutăm deci altă scăpare!

Avem conlocuitori saşi şi maghiari. Cum fac ei, a căror condiţiuni de viaţă sunt ca şi ale poporului nostru, dar cu tóte aceste deosebirea între noi şi ei pe terenul şcolar, e chilometrică. Multe de tóte vor face. Eu voiu aminti o singură instituţiune privitóre la esamenele din şcólele confesionale săsesci. Ei deasemenea cunoscênd referinţele de traiu ale poporului lor şi apreţiând urmările funeste, ce resultă din acelea pentru şcólă, 'şi-au creat un *„modus vivendi"*.

In şcólele săseşci prelegerile ţin până prin luna lui April, de regulă până la sĕrbătorile Invierii. Sosind lucrul câmpului, dela care nu se pot subtrage părinţi şi copii de o potrivă, ei fac esamenele formale pe lângă mare asistenţă de popor. Cu aceste însĕ anul şcolar nu s'a încheiat. Dela esamene şi până la finea lui Iunie în tótă diminéţa au aşa numitele: *„Morgenstunde"*, „óre de diminéţa". In fie-care ḑi învĕţătorul ţine cu băieţii dela 7—8 sau pâna 9 óre, prelegeri de repetiţie din studiile mai principale.

Prin acésta nu împedecă pe elevii mai mărişori nici dela lucrul câmpului, nici dela grija de casă, şi învĕţămêntul încă nu stă locului.

Óre n'am putea aplica şi noi metodul acesta? Sau nu cumva s'ar afla un alt remediu? Cei cu multă esperienţă pe terenul şcólei şi cu durere pentru interesele ei, nu cred că n'ar afla, cugetându-sĕ asupra chestiunei.

Cu aceste am atins numai chestiunea. Cei chemaţi, dacă cred, că e vrednică de discutat, sĕ o supună judecăţii lor, şi în sfaturile lor învĕţătoresci, sĕ nu o trécă cu vederea. Atâta doresc eu.

Duţu.

Revistă Externă

Dela Haaga.

Conferenţa de „desarmare" a discutat raportul primei comisiuni şi a adoptat în unanimitate un articol, oprind aruncarea explosivelor din înălţimea balónelor.

A adoptat, contrar voturilor Statelor-Unite şi Angliei, oprirea bombelor care rĕspândesc gaze otrăvitóre.

In ceea-ce privesce oprirea proectilelor esplosibile, dl Crozier a depus o modificare spriginită de dl Pauncefote, după care e oprit de a se face uz de proectile care fără nici un folos, dau naştere la răniri crude (cum sunt glónţele „dum-dum", cari după-ce au întrat în corp: esplodéză şi zdrobesc cumplit!)

Conferinţa a hotărît cu 17 voturi contra 8, ca propunerea d-lui Crozier, nu trebue sĕ aibe prioritate. A adoptat în urmă, cu dóuĕ voturi contra şi o obţinere, textul original al raportului.

Din diecesa Caransebeş.

(*O nóuă comună parochială*) La sĕrbătórea ss. Apostoli Petru şi Pavel 29 Iuniu v. a. c. *s'a deschis nou înfiinţata parohie română în comuna Dobriţa.* Acest act momentos, este cu mult mai însĕmnat pentru s. nóstră biserică română şi neamul românesc, decât ca sĕ nui-se dee samă în publicistica nostră.

Comuna Dobriţa — în fostul confiniu militar bănăţan, cu o populaţiune în majoritate precumpenitóre română, cu puţini sêrbi şi germâni, *a aparţinut aşanumitelor comune mixte de sub ierarchia sêrbéscă.* După încercările comisiunilor delegaţionali din anii 1866, 1872, abia în anul 1895 au isbutit românii din acésta comună a se despărţi de ierachia sêrbéscă, şi învingêndu-se acum tóte greutăţile, între cari îngrijirea unui local corespunḑĕtor pentru capelă, forma pedeca cea mai grea, — astăḑi românii din Dobriţa, constituiţi şi organisaţi în comună bisericéscă română, aparţin deja de jure şi de facto erarchiei nóstre române a Caransebeşului şi protopresbiteratului român ortod. al Panciovei.

Actul festiv de deschidere a capelei române, l'au sĕvêrşit On. D. paroh din Alibunari Nicolae Popoviciu ca delegat al Prea On. Domn protopresbiter Triton Miclea din Satul-nou, M. O. părinte Administrator protopopesc al Vêrşeţului, Mihai Juica — în calitate de administrator parochial, şi On. părinte Stefan Popa paroh în Seleuş. Cântările rituale şi respunsurile le-a esecutat On. D. învĕţător Proca Roşculeţ din Satul-nou cu un cor de plugari d'acolo, On. D. învĕţătoriu Ilie Bojin din Seleuş cu un cor de şcolari de ai sei şi teologul absolvent Corneliu Popoviciu cu un cor de studenţi din Albunari.

Impresiunea ce a făcut acéstă festivirate asupra fraţilor nostri Dobriţeni, — despre cari se póte ḑice că *„morţi au fost şi au înviat, perduţi au fost şi s'au aflat"* — a fost din cele mai emoţionătóre! Atât în decursul ceremonialului sacru al sfinţirii capelei şi al sf. liturghii, cât şi în decursul alocuţiunilor ocasionale rostite de delegatul protopresbiteral şi de administratorul fiitor al acestei parochii vedeai credincioşi lăcrimând... (După *„Fóia Dieces."*)

Scrisóre din Sĕlişte

Sĕlişte, 9 Iuliu 1899.

— *Ştiri şcolare.* —

Amintisem în o scrisóre precedentă, că în primul loc şcólei de aici are a i-sĕ mulţămi bunul renume ce'l are comuna şi locuitorii Sĕliştei.

Despre starea acestei şcoli, cu permisiunea onoratei Redacţiuni, scriu şirurile ce urméză.

Examenele anuale la acésta scólă s'au ţinut în 20, 22, 23 şi 24 Iuniu st. v. Resultatul lor a fost deplin mulţămitor, după mărturisirea celor competenţi în judecarea lor.

Joi în 24 Iuniu v., s'a făcut încheierea sĕrbătoréscă a anului şcolar în „Biserica cea mare" din loc, de faţă fiind afară de P. O. D. administrator protopresbiteral Petru Juga, care a condus examenele, şi mai mulţi învĕtori din jur, şi întréga inteligінţă din loc, precum şi mulţime de popor, bărbaţi şi femei. Dovadă acésta de viul interes ce'l pórtă faţă de institutul cultural.

După ce a declamat din fiecare clasă câte un elev sau elevă, cântându-se printre declamări mai multe cântări corale, bisericesti şi şcolare de corul elevilor şi elevelor sub conducerea înv. Iuliu Crişan, — dl director şcolar Dumitru Lăpĕdat prin cuvinte alese arată însĕmnătatea cea mare a şcólei declarând că cu inima liniştită póte mărturisi că toţi factorii chemaţi a lucra spre înaintarea în tóte direcţiile ai acestui aşeḑămênt au fost la culmea chemării lor, lucrând cu toţii cu zel şi abnegaţiune spre acest scop.

După acestea cetesce un raport general, din cara fie-cine îşi póte face o icónă fidelă despre acest înstitut. Din bogatul raport îmi permit a scóte următórele date la lumină:

Puteri didactice la acésta şcólă au funcţionat opt, 5 învĕţători şi 3 învĕţătóre. Salariul învĕţătoresc e statorit 400 fl. fundamental, 50 fl. relut de cuartir şi 20 fl. relut de grădină şi cuincuenal ordinar, întrodus deja nainte de aducerea legii în acéstă chestie.

Pe lângă instruarea elevilor dela şcóla de tóte ḑilele, învĕţătorii sunt obligaţi a instrua şi pe elevii *şcólei industriale*, iar învĕţătórele pe elevele *şcólei de repetiţie economică;* astfel fie-care putere didactică a avut pe sĕptĕmână 33 óre de instrucţie.

Şcóla de *repetiţie economică* s'a înfiinţat numai în anul trecut. E cercetată de fetiţe până la anul al 16-lea a vêrstei şi e împărţită în 3 cursuri.

„Chemarea acestei şcóle, se ḑice în raport, este pe deoparte a completa, a lărgi, şi a sistemisa cunoscinţele câştigate în şcóla poporală, iar pe de altă parte chiemarea ei este, ca sĕ dea fetiţelor nóstre cunoscinţe nóuĕ şi desterităţi practice în ale grădinăritului, în cultivarea legumelor şi pomilor, în ale economiei casnice şi în ale industriei de casă."

Numĕrul inmatriculaţilor la şcóla de tóte ḑilele au fost elevi: 251, eleve 246, la olaltă 497. La şcóla învĕţăceilor industriali 118 elevi şi la şcóla de repetiţie economică 102 eleve. Suma totală a elevilor şi elevelor umblători la acólă a fost de 739.

Sunt înşirate în raport şi datele refeitóre la festivităţile şcolare, starea sanitară şi inspecţiunea şcólei şi conferenţele învĕţătoresci.

Şcóla este provĕḑută cu tot feliul de recuisite de învĕţămênt.

An de an se speséză spre acest scop o sumă dela 100—300 fl.

Biblioteca scolară numeră 1202 de opuri pedagogice şi literare şi un fond în bani gata în sumă de 319 florni 94 cr.

E de însemnat, că *partea cea mai mare a cărţilor din bibliotecă precum şi fondul în bani gata a acesteia, resultă din venitul producţiunilor anuale ce s'au arangiat de vre-o 15—20 de ani încóce în favorul bibliotecii şcolare.*

Iată un bun mijloe pentru înfiinţarea de biblioteci!

Averea scólei constă, afară de edificiul scolar, din un fond în bani gata sau hârtii de volóre în sumă de 16,000 fl, mai are încă vama têrgului care îi aduce venit sigur anual de 3000 fl.

Ajutóre primeşte dela comuna politică 700 fl, dela universitatea săsésca 400 fl. şi dela „Cassa de păstrare" 500—600 fl. anual.

Intre venitele şcólei se numeră şi donaţiunile făcute în memoria celor reposaţi cari spre laudă fie ḑis, au devenit aprópe obiceiu.

Raportul a fost ascultat cu viu interes de către toţi şi dl director Dumitru Lăpădat a fost felicitat pentru acéstă inovaţiune.

Ar trebui ca toţi d-ni directori şcolari sĕ imiteze acest exeplu, căci un astfel de raport e de mare valóre, şi e timpul suprem a şti de pretutindena şi toţi, domni şi ţĕrani, starea adevĕrată a aşeḑămintelor nóstre culturale.

După cetirea acestui raport P. O. D. administrator protopresbiteral Petru Iuga declară şi D-Sa, că e pe deplin mulţumit cu resultatul examenelor; aduce laude directorului, învĕţătoriior, comitetului parochial şi poporului de aici şi doresce acestui institut înfloritor succese tot asemenea de mânóse ca cele din ĕstan. Cu acestea s'a încheiat anul şcolar 1898/99.

Mai amintesc la acest loc, că comitetul parochial a escris pentru anul viitor concurs pentru o instructoră în asilul ce se va înfiinţa pe lângă acésta scóla, precum şi sistemisarea unui nou post de învĕţător.

Astfel începênd cu Septemvrie c., vor funcţiona la acésta scólă 9 puteri didactice, avênd lângă sine şi un asil de copii. Pentru acest scop s'a şi închiriat în imediata apropiere a scólei o casă, şi s'au luat mĕsurile de lipsă ca sĕ se edifice pe lângă o nouă aripă la edificiul scolar de acum, şi o zidire menită anume pentru asil.

Iată ce póte face o comună înzestrată cu fruntaşi harnici!

Cor.

Din diecesa Aradului.

(*Consistorul eparchial aradan*) este conchemat în şedinţă plenară pe Mercuri în 14 Iuliu a. c. la 11 óre înainte de amédi, spre a lua dispositiunile de lipsă cu privire la primirea şi instalarea Prea S. Sale, părintelui Episcop Iosif Goldiş.

Programul
festivităţilor de instalare a Preasfinţitului Domn Episcop Iosif Goldiş.

In 30 Iulie

1. P. S. S. plécă din Oradea-mare cu trenul de órele 10 şi 20 min. a. m.

2. La gara Giulei îl intimpină clerul şi poporul din tractul Chişineului sub conducerea Prea On. Domn protopresbiter Dr. Ioan Trăilescu.

3. La gara Ciaba îl întimpină delegaţiunea Ven. Consistoriu.

4. Intre órele 2—4 d. a. comitetul central primesce la gara din Arad pe credincioşii veniţi cu trenurile separate, iară călăreţii şi căruţele vor fi postaţi pe locul tîrgului, din apropierea gărei, unde se arangiază în linie de plecare.

5. La órele 4 d. a. soseşte în gara Aradului P. S. Sa, episcopul Iosif Goldiş. Pe peron îl primesce dl Dr. Nicolae Oncu, în numele diecesei.

6. Intrarea în oraş se face cu trăsuri banderiul mergênd în frunte, pe calea Archiducele Iosif şi calea Andràssy. Pe locul vechei promenade de pe calea Archiducele Iosif va fi postată tinerimea. De pe calea Andràssy cortegiul trece pe strada Deák Ferencz şi strada Fűrdő, pe piaţa Tőköly, unde Preasfinţitul va fi intimpinat înaintea catedralei de către poporaţiunea din loc. P. Sa îşi face rugăciunile în sf. bieserică. In acest interval cortegiul trece strada Sina, piaţa Kelemen şi se reîntórce pe strada Szt. Istvàn inaintea uşei bisericei, de unde peste strada Fürdő şi Deák Ferencz soseşte la reşedinţa episcopéscă. Aici va fi intimpinat din partea Ven. Consistor, care predându-i cheile, îl conduce în reşedinţa episcopéscă Banderiul îşi urméză calea spre strada Kertész, iar trăsurile pe strada Battyányi, de unde se resfiră la ale lor.

7. Séra la 9 óre conductul cu torţe; plécă de pe piaţa de grâne, şi prin calea Archiducele Iosif, Andrássy şi Deàk Ferencz soseşte înaintea reşedinţei episcopesci, unde d. Petru Truţa binevintéză pe Prea-Sfinţitul în noua sa reşedinţă.

Dela reşedinţă conductul întórce pe strada Deák Ferencz, piaţa Attila şi pe piaţa Tőköly se disólvă.

In 31 Iulie

La órele 4. d. a primirea Prea-sfinţitului Episcop Domn Nicolae Popea la gară Arad din partea P. S. Sale Dl Epp. Iosif Goldiş şi a credincioşilor.

In 1 August

1. La órele 9 a. m. serviciu divin de instalare în catedrală, servit de Preasfinţiile Loi N. Popea şi Iosif Goldiş. Pentru participare la serviciul divin se distribue bilete de întrare de Dl archivar consistorial Iancu Ştefănuţ.

2. După terminarea serviciului divin, recepţiunea delegaţiunior în reşedinţa episcopéscă după seria fixată de comitet.

3. La órele 2 d. a. banchet în grădină de iarnă a Otelului Crucea-albă.

4. La órele 5 concert în sala mare a Otelului Crucea-albă

5. La órele 8 séra petrecere cu dans în păduriţa oraşului.

Arad, la 21 Iulie 1889.

Petru Truţa, preş. com., *Ioan Popovici*, secr., *R. Ciorogariu*, preş. secţ. band., *Ioan Raţiu*, preş., soc., tinerimei.

Revistă Bisericéscă.

Festivităţi papale, în onórea — vécului viitor...

O ştire nostimă vine prin Anglia.

Corespondentul dela Roma al ḑiarului „Daily Telegraph“ comunică acestei foi, că Papa a decis, ca — cele dintâi 12 luni ale secolului al 20-lea, sĕ fie marcate, la Vatican, prin ceremonii religióse fórte imposante, cari vor fi arangiate de unconsistoriu ....

Grozavi sunt ómeni când nu mai au ce lucra!

Din România

(*La conferinţa interparlamentară*). Sâmbătă diminéţa au plecat din Bucureşti, cu trenul expres Bucureşti-Berlin, d-nii *Petru S. Aurelian*, *V. A. Urechiă*, *Em. Porumbaru*, şi *Stefendache*, cari vor asista la conferinţa interparlamentară din Cristiania.

La gară se aflau d-na Aurelian, d-na şi d. Băicoianu, fost secretar-general al ministerului domniilor, d-na d. Antonescu, magistrat; d-ra Aurelian, d. Marin Petrescu, fost deputat etc.

La Focşani s'au urcat în tren dl N N. Săveanu; la Bacău dl Beloescu; la Burdujeni dl Enacovici, cari vor asista de asemenea la acéstă conferinţă.

La Berlin grupul parlamentar român se va întâlni la otel Central cu grupul italian presidat de marchizul Pandolfi, şi de acolo vor pleca împreună spre capitala Norvegiei.

Vom ţine în curent pe cititorii nostri cu lucrările conferinţei interparlamentare.

NOUTĂŢI

Sinuciderea adjutantului prinţului de coróná rusesc. Se ştie că prinţul de coróná rusesc a murit în urma unei vĕrsări de sânge, pe când era, singur, la o plimbare cu trăsura. In legătură cu mórtea lui, vine acum o duiósă ştire tristă.

O telegramă din Petersburg anunţă anume, că locotenentul Boitmann, aghiotantul defunctului marelui duce moştenitor al Rusiei, s'a sinucis cu un glonţ de revolver.

Cauza sinuciderii e că aghiotantul nu însoţise pe marele duce în preumblarea în timpul căreia a murit, şi se considera ca responsabil de mórtea moştenitoriului Rusiei.

*

Dar casei Domnului. Bunii creştini Ioan Todor cu soţia sa Eva, au dăruit sf. biserici din suburbiul inferior din Sibiiu un frumos candelabru în preţ de 25 fl. care a fost sfinţit Duminecă, — pentru ce li-se aduce şi pe acéstă cale căldurósă mulţumită în numele credincioşilor bisericei numite. Dee Dḑĕu ca fapta lor bună, mulţi următori sĕ aibă! Sibiiu, 12 Iul. v. 1899. *Const. Dimian*, administrator parochial.

*

Dl Dr. V. Cupşa şi-a retras candidatura la Ceica. A rĕmas singur candidat dl T. Faşie.

*

Mare cutremur de pământ în Roma. Cu data de 19 Iul. n. se telegrafiază din Roma: Aḑi, pe la órele 2 şi 20 m. după amiaḑi, a avut loc aici un cutremur de pământ, după care a urmat imediat unul şi mai violent. Amêndóuĕ sguduiturile au fost undulatorii de la nord-vest la sud-vest; ele au durat ḑece secunde şi au pricinuit pretutindeni frică şi gróză. In cartierele de sus ale oraşului, dincolo de pórta Salara, în stradele Sella şi Viminal au căḑut dela câte-va case coşurile. In biserica Laurenţiu din piaţa Lucina s'a prăbuşit o colónă, iar un zid din palatul ministeriului de interne a crăpat. Lumea alerga strigênd pe străḑi, oficiile publice se goliră, şi şedinţele tribunalelor se suspendară. In penitenciarul de la Regina Coeli, arestaţii sau revoltat de spaimă că se va prăbuşi edificiul şi vor peri sub dărĕmături. Ei voiau sĕ spargă porţile şi sĕ fugă. Geandarmii cu mare greutate au putut restabili ordinea.

*

Cununie. Mariţi Tenase şi Ludovic Giurca învită la Cununia lor, care se va celebra Duminecă, în 18/30 Iuliu 1899 la 4 óre d. a. în biserica gr. ort. din Totoiu.

*

Refugiaţii din Creta, se reîntorc. Din Canea se telegrafiază ḑiarului „Timeş“ că Mohamedanii din Creta încep a recunósce imparţialitatea noului regim; mai multe familii, cari au emigrat, au manifestat intenţiunea de a se reîntórce.

*

Despărţământul Sebeş al „Asociaţiunii“ e convocat în adunare generală pe 6 Aug. n.

*

Vipere. In Fiátfalva (din Sĕcuime) o femee a fost, la făcut de fên, muşcată de un şarpe. In scurt timp întreg trupul, dar mai ales piciórele i-s'au rĕcit ca de mórte, limba şi grumazii 'i-s'au umflat aşa, că nu putea nici sĕ vorbéscă, nici sĕ se mişte.

A fost luată în îngrijire medicală, care nimic n'a folosit. Muşcătura se vede că a fost de viperă. De altfel se scrie, că prin ţinuturile acelea ómenii şi animalele sunt adese-ori muşcaţi de vipere.

*

„Reun. femeilor rom. din Mediaş şi jur“ e convocată în adunnre gen. pe 25 August n.

*

Petrecere cu dans se va arangia din partea tinerimei studióse române din Mediaş şi jur, Duminecă în 25 Iuliu (6. August) a. c. în Mediaş, în Pavilonul dela hotelul „Schützen“. Venitul curat e destinat spre scopuri de binefacere.

*

Românce în şcóla de lucru femeiesc din Sibiiu. In 20 Iuliu n. s'a ţinut la şcóla de lucru femeiesc din Sibiiu, sub presidiul dlui episcop ev. aug. Dr. Müller, esamenul de vară. Şcóla e susţinută de Reuniunea damelor evang. Presidentă dómna Matilda Gebbel, soţia consilierului ministerial Carol Gebbel.

In discursul ţinut după esamen, dl episcop a recomandat elevelor studiarea mai departe în cele economice casnice şi a mulţumit totodată puterilor didactice pentru succesul raportat cu elevele.

După examen publicul asistent s'a delectat în expoziţiunea elevelor aranjată în 2 sale, cu multă artă şi gust. Au fost expuse obiecte pregătite cu impletire de ace, îndrire, înodare, încadrare, cusutul cu mâna şi cu maşina, haine şi alte vestminte gătite de eleve, broderie, desemn liber şi de croit.

Şcóla acésta au frecuentat-o, între altele, şi următórele Române: Cursul III. Eugenia Tăbăcar, care a câştigat diplomă şi pentru şcóle superióre şi Eugenia Grecu. Cursul II. Aurelia Bardosy, Luisa Duma, Maria Popp şi Elisaveta Praşca, ear' cursul I. dómna Maria Popescu. Tóte au expus lucruri în sala de exposiţie, secerând lauda superiorităţii şcolare şi a publicului ales ce a asistat la esamen şi a cercetat exposiţia.

*

Petrecere în Oarda. Poducţiune teatrală-declamatorică se va arangea Duminecă în 18/30 Iulie a. c. în Pavilonul de vară a Hotelului din *Oarda de jos*. Venitul în favorul şcólei.

Program: 1) „Duşmancele“ poesie de G Coşbuc, declamată de d-şóra Rafila Cutean. 2) Dialog din „Ovidiu“ de V. Alecsandri, predat de dl George Cutean teol. abs. şi Iuliu Roşca înv. 3. „Vecinătatea periculósă“ comedie într'un act jucată de dl Iuliu Roşca înv. d-şóra Josefina Trifan, d-şóra Rafila Cutean, dl George Cutean şi Augustin Comes înv., După producţiune, dans. In pausă Căluşerul şi Bătuta.

*

O carte postală fenomenală. Cetim în „Revista Telegrafo-Postală“ din Bucureşti următorele: In luna Ianuarie anul acesta s'a trimis direcţiunei nóstre generale de către dl oficiant Dimitrie Bernescu, dirigentele oficiului Parincea o carte postală fenomenală! Pe acéstă carte postală d-sa a reuşit a scrie cu ochii liberi şi în 36 óre un numĕr de 6375 cuvinte. Nu s'a servit în acéstă lucrare cu lupa, ochelari sau vrun alt instrument măritor, şi cum d-sa asigură, ori când póte reîncepe lucrul spre a dovedi cele ḑise. In scriere s'a servit de peniţe mici de topografie şi lucra 2—3 ori pe ḑi. Conţinutul acestei cărţi postale este „Istoricul poştelor Române“, conferenţa dlui V. Dimitrescu protector la şcóla specială de telegrafie.

Convocare.

Membrii despărţământului „Bocşa“ al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român“, şi toţi binevoitorii culturei poporului român, sunt învitaţi la adunarea cercuală ce se va ţinea Duminecă în 3 Septembre st. n. la $10^1/_2$ óre a. m. în Bocşa-română cu următórea.

Programă.

1. Deschiderea adunării generale prin directorul despărţământului.
2. Raportul comitetului cercual.
3. Raportul cassarului.
4. Stabilirea bugetului pe a 1900.
5. Alegerea unui membru în comitet.
6. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru esaminarea rapórtelor de sub 2 şi 3.
7. Acuirarea de membri noi şi încasarea de taxe.
8. Raportul omisiunei de sub 6.
9. Disertaţiuni.
10. Impărţirea premiilor.
11. Alegerea comisiunii autenticătóre.
12. Incheierea adunării.

Bocşa-germână, în 22 Iuliu n. 1899.

Pentru comitetul cercual:

Ioan Badinţian dir. desp. — *Petru Jeremia* secr. desp.

Convocare.

Adunarea generală anuală a despărţământului al XXVI-lea al „Aasociaţiunii pentru literatura şi cultura poporului român“, se va ţinea la 10 August st. n. a. c. la 4 óre p. m. în şcóla gr.-cat. din Reghinul-săsec, la care cu tot respectul sunt învitaţi a participa toţi membrii Asociaţiunei şi toţi doritorii de înaintarea şi prosperarea poporului. —

Programul obiectelor deliberând în acésta adunare generală, se va pune la vederea publică în ḑiua defiptă. —

Reghinul-săsĕsc, la 15 Iuliu 1899. —

Petru Uilacanu, director. — *Iosif Popescu*, secretar.

Mai nou.

Disolvarea congresului bisericesc bucovinean.

O ştire gravă ne aduce „Patria“ din Cernăuţi: In şedinţa de Joia trecută a Consistorului archiepiscopesc de acolo, Metropolitul a dat declaraţia laconică şi lipsită de ori-ce comentar sau detail, *că Congresul bisericesc al archidiecesei este prin o resoluţie recentă a Corónei, disolvat!*

Vom reveni dând amĕnunte.

Director al gimnasiului la Năseud.

„G. Tr.“ are următórea telegramă: Năsĕud, 23 Iulie. *Profesorul Virgil Şotropa a fost ales Sâmbătă, unanim, director gimnasial!*

(Dl Şotropa e profesor tinĕr, abia de 3 ani la acel gimnasiu. Se bucură de încredere şi la Românii de acolo).

CONCURS.

Adunarea generală a despărţământului subscris, ţinută în 17 Iuliu st. n. 1898 în Reghinul-săsesc, a decis a da douĕ premii á 15 fl. acelor învĕţător, din raionul despărţământului seu, cari s'au distins prin corul de cântări fie cu adulţi fie cu copii de scólă; sau prin pomărit, grădinărit şi legumărit. —

Spre scopul acesta se provócă acei domni învĕţători, cari doresc a obţinea acest premiu, ca sĕ-şi aşternă rugarea instruată cu atestatul estradat din partea curatoratului bisericesc şi aprobat de oficiul protopopesc concernent, subscrisei direcţiuni până în preḑiua adunării generale din ĕst an, care se va ţinea la 10 August st. n. în Reghinul săsesc.

Dela direcţiunea despărţământului al XXVI lea al „Asociaţiuneii“.

Reghinul-săsesc, la 15 Iuliu 1899.

Petru Uilacanu, director — *Iosif Popescu*, secretar

30 — 1½

Publicaţiune. [129] 1—3

Pentru *liferarea* de:

1. **Pâne de grâu curat,**
2. **Franzele** (jimble) făcute din făină de grâu curat, cu lapte,
3. **Făină de grâu curat** Nr. 2 şi 3,
4. **Carne de vită,**
5. **Carne de viţel,**
6. **Carne de porc,** şi
7. **Unsóre de porc,** tóte de prima calitate, pentru alimentarea alor 180—200 elevi dela seminarul archidiecesan „Andreian" din Sibiiu în anul şcolar 1899/1900.

Reflectanţii la una sau mai multe din aceste posiţii, sĕ-şi înainteze ofertele in scris şi timbrate în regulă, presentându-le în persónă oficiului de cassă archidiecesan strada Poplăcii Nr. 28 **până inclusive 3/15 August a. c.** unde vor afla mai de aprópe şi condiţiunile speciale pentru liferare precum şi eventuale alte informaţiuni.

Tot în acest termin se pot înainta oferte în scris şi *pentru resturile de mâncare* rĕmase dela masă şi culină.

Sibiiu, 12/24 Iulie, 1899.

Economatul seminarului „Andreian".

---

[115] 2—3

CONCURS.

La şcólele centrale gr.-or. române din Braşov sunt a se ocupa următórele posturi vacante de profesori şi învĕţători:

a) *La gimnasiu.*

1. Un post de profesor ordinar pentru catedra de filologie clasică.
2. Un post de profesor ordinar pentru catedra de limba maghiară şi română.
3. Un post de profesor suplent pentru catedra de geografie cu ori-ce grupare.

b) *La şcóla comercială superióră.*

4. Un post de profesor ordinar pentru catedra de limba maghiară şi germână.

c) *La şcólele primare.*

5. Trei posturi de învĕţători.

d) *La tóte institutele.*

6. Un post de profesor secundar de musica vocală şi instrumentală.

Terminul de concurs pentru posturile de sub a) şi b) este 25 Iulie v. a. c. pe când pentru cele de sub c) 30 de ḑile dela prima publicare în fóia oficială.

Toţi concurenţii vor adresa concursele lor subsemnatei Eforii şcolare, însoţite de următórele documente:

a) că sunt Români de religiunea gr.-or.;

b) că au purtare bună atât în privinţa moralităţii, cât şi în relaţiunile lor civile;

c) că sunt de constituţie fisică, firmă şi deplin sănĕtoşi;

d) revers că se vor conforma întru tóte legilor şi disposiţiunilor nóstre bisericeşti şi şcolare, precum şi normativelor şi regulamentelor ce sunt în vigóre.

e) Concurenţii de sub 1—3 vor documenta cualificaţiune profesorală completă, conform articolului de lege XXX. 1883 sau întru cât încă nu ar avé-o, sĕ aibă cel puţin esamen fundamental din specialitatea lor; preferiţi vor fi cei cu cualificaţiune completă.

f) Concurenţii de sub 4 vor documenta cualificaţiune conform regulamentului şcólelor comerciale superióre din 1895.

g) Concurenţii de sub 5 vor documenta, că au depus esamen de cualificaţiune învĕţătoresc cu calcul bun, că cunosc limba maghiară şi germână după recerinţă, şi că posed cunoscinţe teoretice şi practice din desemnul linear, din gimnastică şi din grădinărit.

h) Concurenţii de sub 6 vor documenta, că au absolvat un conservator de musică şi posed cualificaţiunea recerută pentru propunerea musicei vocale şi instrumentale.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru profesorii ordinari în timpul serviciului provisoriu (prevĕḑut în §. 30 al legii de instrucţiune din 1883) salar anual 900 fl., iar începênd dela ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar, salar anual de 1200 fl., cuincuenii de câte 100 fl., bani de cuartir 200 fl. anual şi dreptul de pensiune, conform statutelor în vigóre la şcólele nóstre; pentru timpul serviciului ca profesor suplinitor salar de 800 fl. fără alte emolumente.

2. Salarul profesorului suplent e de 800 fl. anual, fără alte emolumente.

3. Pentru învĕţători suplenţi fl. 400 anual, pentru învĕţători provisorii 500 fl. anual, iar începênd dela ocuparea definitivă a postului salar anual 600 fl., cinci cuincuenale de câte 60 fl. şi bani de cuartir 120 fl.

4. Pentru profesorul estraordinar de musică ca suplinitor sau provisor 600 fl. anual fără alte emolumente, dela ocuparea definitivă a postului salar anual de 800 fl. cinci cuincuenii à fl. 80, bani de cuartir fl. 150 anual şi drept de pensiune, conform statutelor în vigóre la şcólele nóstre.

Braşov, din şedinţa Eforiei şcolare, ţinută la 5/17 Iuliu 1899.

Eforia şcólelor centrale române ort. rĕsăritene, Braşov.

Vas. Voina, preşedinte. **Ars. Vlaicu,** secretar.

Nr. 724—1899. [127] 1—3

Concurs.

Pentru îndeplinirea posturilor de învĕţători la şcólele din comunele însemnate mai jos, din protopresbiteratul Sibiiului, se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Vurpĕr cu salariu anual de 300 fl. prin repartiţie dela popor, cuartir în edificiul şcólei şi lemnele de lipsă pentru încălḑit.

2. Slimnic, cu salariu anual de 300 fl. din repartiţie dela popor, cuartir în edificiul şcólei şi 2 stângini de lemne pentru încălḑit, jumĕtate din venitul grădinei de pomărit.

3. Ocna-inferióră, cu salariu anual de 300 fl. şi 10 fl. relut de cuartir.

Cei cari doresc a reflecta la vreunul din posturile de mai sus, vor avé a-şi aşterne suplicele de concurs instruite conform legilor din vigóre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, în terminul deschis.

Cerêndu-se cunoscinţa cântărilor şi a tipicului bis. dela concurenţi, vor avé a-şi dovedi desteritatea în vre-o Duminecă ori Sĕrbătóre în biserica din comuna respectivă, până la alegere.

Sibiiu, 10 Iuliu, 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Sibiiului, în conţelegere cu comitetele parochiale.

I. Papiu, protopresb.

---

[112] 3—3

Concurs.

Pentru intregirea alor dóuĕ posturi învĕţătoresci devenite vacante la şcóla elementară română gr.-or. din Boiţa, prin acésta se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Tel. Român".

Emolumentele împreunate cu fiiescecare dintre aceste posturi, sunt:

1. Salariu fundamental 300 fl. solviţi din cassa bisericéscă în rate lunare anticipative.

2. Cuartir natural în edificiul scolar sau 20 fl. relut de cuartir şi câte patru stângini de lemne.

3. Cuincuenaliile legale provĕḑute în §. 46 din Regulamentul pentru organisarea învĕţămêntului şcolar.

4. *Acei dintre învĕţători, eari pe lângă purtare morală esemplară se vor distinge atât în ce privesce viaţa lor socială şi religiósă cât şi instrucţiunea şcolară, se vor remunera.*

Cei-ce doresc a reflecta la vreunul din aceste posturi, vor avea a-şi aşterne cererile concursuale instruite în înţelesul legilor din vigóre oficiului protopresbiteral gr.-or. al Sibiiului în terminul deschis.

Dintre concurenţi, cei cari au cercetat vre-un curs de economie, vor fi preferiţi şi se vor bucura şi de o remuneraţiune corĕspunḑĕtóre pentru instruirea în şcóla de repetiţiune.

Dintre cei aleşi acela care va putea înfiinţa un cor bisericesc, se va bucura de o remuneraţiune potrivită.

Obiectele de învĕţămênt: economia, gimnastica şi şcóla de repetiţiune se vor împărţí în mod proporţional între membrii corpului învĕţătoresc.

Pentru documentarea desterităţii technice în cântări şi tipic, concurenţii vor avé a se presenta înainte de alegere în biserica locală în vre-o Duminecă séu Sĕrbătóre.

Boiţa, din şedinţa comitetului parochial român gr-or., ca scaun şcolar ţinută la 27 Iuniu v. 1899.

Stanciu Coca, president. *Ioan Druhora,* secretar.

Nr. 702/1899.

Vĕḑut şi aflat în ordine.

Sibiiu, 6 Iuliu v. 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Sibiiului.

Ioan Papiu, protopresb.

Nr. 311. [113] 3—3

Concurs repeţit.

Pe basa decisului Preaveneratului Consistoriu archidiecesan dtto 22 Iuniu a. c. Nr. 4246 B., pentru întregirea parochiei de clasa III. Tărtăria, în protopresbiteratul Sebeşului, se publică din nou concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acéstă parochie dau suma anuală de 428 fl. 40 cr. în privinţa cărora se póte lua informaţiune dela oficiul protopresbiteral.

Darea şi ecuivalentul erarial după porţia canonică e dator a le solvi parochul.

Concurenţii au a-şi aşterne cererile instruite conform normelor din vigóre, până la terminul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sebeş, 6 Iuliu 1899.

In conţelegere cu comitetul parochial, Oficiul protopresbiteral al Sebeşului.

Sergiu Medean, protopresbiter.

Ad. Nr. 87/1899. [114] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învĕţătóre la şcóla română elementară comunală din Jina, comitatul Sibiiului, se escrie concurs cu terminul până la 15 August st. n. a. c.

Condiţiunile: Invĕţătórea are sĕ instrueze clasa a II-a compusă din băeţii şi fetiţele anului al II-lea şi al III-lea de şcólă, fetiţele din şcóla de repetiţiune, precum şi lucru de mână femeesc şi economia de casă. Concurge pot numai Române de religia gr.-or. Se recere cunóscerea limbei maghiare pentru de a fi propusă în mod suficient.

Emolumentele: Din fondul grăniţeresc 200 fl. v. a., solvinḑi în rate lunare anticipative. Din alodiul comunal 100 fl. v. a., solvinḑi în trei rate patrulunare. Locuinţă gratuită şi trei stângini lemne de foc, espres numai pentru trebuinţele proprii.

Concurentele au a-şi aşterne suplicele lor, instruate cu documentele recerute de lege, la presidiul acestui scaun şcolar până la terminul susindicat.

Jina, în 5/17 Iulie 1899.

Preşedinte: **D. Panfiloiu,** paroch. secretar: **Ioan Sava,** înv. dir.

Nr 707—1899. [111] 3—3

Concurs.

Pentru îndeplinirea posturilor de învĕţători din comunele de mai jos, din protopresbiteratul Sibiiului, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. La şcóla din Sadu pentru trei posturi de învĕţători à 300 fl. cuartir şi câte 2 stângini de lemne pentru foc, cuincuenalele asigurate.

2. Riu-Sadului un post de învĕţător; salariu anual 300 fl., cuartir şi lemnele de lipsă pentru încălḑit şi cuincuenalele legale.

Cei ce doresc a reflecta la vreunul din posturile de mai sus, au sĕ-şi aştérnă suplicile de concurs, înstruite conform legilor din vigóre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Se cere dela concurenţi a se presenta înainte de alegere în vre-o duminecă ori sĕrbătóre în comună spre a-'şi arăta desteritatea în cântări şi tipic.

Sibiiu, 3/15 Iuliu, 1899.

Oficiul protopresbiteral gr ar. al Sibiiului cu învoirea comitetelor parochiale.

I. Papiu protopresb.

Nr. 2969—1899 [116] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de *vicenotar* devenit vacant în comuna *Poiana*, comitatul Sibiiu, cercul Mercurea, se escrie prin acésta concurs cu următórele emolumente:

1) Salar anual 600 cor.

2) Paşşal de locuinţă şi lemne 100 cor

3) După darea statului, aruncul comitatens şi comunal ridicat, $^1/_2$ % ca remuneraţiune.

4) Tacsele normate pentru lucrările private.

Cererile concursuale instruite în sensul §. 6: I. 1883 cu documentele despre cunoştinţa limbilor şi ocupaţiunea lor de până acuma, au a se presenta subscrisului până în 10. August a. curent.

Mercurea, în 16 Iuliu 1899.

Pretorul cercual suprem:

Mangesius

Nr. 228. [128] 1—2
V. 1899.

Concurs.

Comisiunea economică a comitatului Sibiiu publică, că sunt de a se conferi deocamdată pe anul şcolar 1899/1900, 2 stipendii, şi anume unul de 600 fl. şi unul de 100 fl. la elevi dela vre-o şcólă specială de economie din patrie.

La stipendiul de 600 fl. pot concura numai atari competenţi, cari voesc sĕ frecuenteze academia agricolă din Magyar-Ovár, iar la cel de 100 fl. cari voesc sĕ frecuenteze şcóla agricolă din Mediaş, sau altă şcólă agricolă din patrie. Asemnarea stipendiilor conferite se face numai după producerea documentului despre primire în institutul numit.

Concurenţii, cari în tot casul trebue sĕ aparţină acestui comitat, au sĕ-şi subştérnă rugările provĕḑute cu documentele despre studiile lor practice şi teoretice şi despre indigenat, până în 15 August st. n. la 2 óre p. m. la vicecomitele comitatului Sibiiu, ca president al comisiunei economice.

Sibiiu, în 22 Iulie 1899.

Preşedintele comisiunei economice comitatense:

Reissenberger, vice-comite.

Raci nobili garnt. în viaţă, cu anc., o corfă 5 k. franko; 60 raci uriaşi fl. 3.50, 45 Solo, animale rari fl. 4.80.
H. Spitzer, Probuzna, Galiţia.
[117] 3—4

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.